

به نام خدا

بررسی روند تغییرات ارزش افزوده بخش‌های دولتی طی سال‌های ۹۴-۱۳۹۰

فاطمه طالبی^۱، فرشته بهرامی^۲، پرستو نوری^۳

مقدمه

بخش‌های دولتی شامل قسمتی از اقتصاد هستند که بودجه آن از دولت عمومی تأمین شده و خدمات اولیه دولتی را ارائه می‌کنند. این بخش‌ها شامل واحدهای دولتی هستند. واحدهای دولتی عبارتند از واحدهای قانونی ایجاد شده از طریق فرآیندهای سیاسی که دارای اقتدار قانونگذاری، قضایی یا اجرایی در رابطه با واحدهای نهادی دیگر در یک منطقه مشخص هستند. کارکردهای اصلی دولت به عنوان واحد نهادی، عبارت از به عهده گرفتن مسئولیت فراهم کردن کالاها و خدمات برای جامعه یا خانوارهای فردی و تأمین مالی تدارکات خود از محل مالیات یا درآمدهای دیگر، بازتوزیع درآمد و ثروت با ابزارهای انتقالات، و اشتغال به توزیع غیر بازاری است. در تمامی کشورها، یک واحد نهادی از بخش دولت وجود دارد که از لحاظ اندازه و قدرت به ویژه قدرت اعمال کنترل بر واحدهای نهادی دیگر متفاوت عمل می‌کند. ارائه خدمات بخش دولتی بسته به هر کشوری متغیر است ولی در بیشتر کشورها بخش دولتی شامل خدماتی چون پلیس، ارتش، دولت محلی (شهرداری‌ها)، حمل و نقل عمومی، آموزش و بهداشت عمومی و ... است. تمامی این بخش‌ها توسط سازمان‌های دولتی اداره می‌شوند.

سازمان دولتی به سازمانی تحت امر دولت اطلاق می‌شود که از جانب دولت مرکزی به منظور فعالیتی معین ایجاد می‌شود. سازمان‌های دولتی طیف فعالیت‌های گوناگونی را در بر می‌گیرند، از سازمان‌های دفاعی و انتظامی تا سازمان‌های امدادی را شامل می‌شود. در این گزارش برآنیم تا اطلاعات و آمار تولید شده در بخش دولت، سهم زیر بخش‌های مختلف در این بخش همچنین سهم بخش دولتی در کل اقتصاد را به صورت اجمالی بررسی کنیم.

^۱ پژوهشگر و سرپرست گروه دولت دفتر حساب‌های اقتصادی

^۲ پژوهشگر و کارشناس گروه دولت دفتر حساب‌های اقتصادی

^۳ پژوهشگر و کارشناس گروه دولت دفتر حساب‌های اقتصادی

۱- فرآیند جمع‌آوری اطلاعات

جهت محاسبه بخش‌های دولتی از اطلاعات اعتبارات هزینه‌ای، اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، درآمد دستگاه‌های دولتی که هر ساله توسط خزانه‌داری وزارت اقتصاد و دارایی منتشر می‌شود، صورت مالی صندوق‌های بازنشستگی و سازمان‌های مالی بیمه‌ای همانند بیمه سلامت و تأمین اجتماعی، اطلاعات ثبتی از سازمان‌هایی همچون وزارت بهداشت، وزارت نفت، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی و ... و همچنین اطلاعات ارسالی از استان‌های کشور استفاده می‌شود.

۲- فرآیند محاسبات و نتایج حاصله

جهت محاسبه ارزش افزوده بخش‌های دولت در ابتدا فایل‌های اعتبارات هزینه‌ای و اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای بر اساس آخرین طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی آیسیک ویرایش ۴ کدگذاری می‌شود. این طبقه‌بندی امکان تفکیک دستگاه‌های دولتی را بر حسب بخش امکان‌پذیر می‌سازد. این بخش‌ها شامل امور عمومی، امور دفاعی، امور انتظامی، تحقیق و توسعه، آموزش، بهداشت، دامپزشکی، مددکاری، تأمین اجتماعی اجباری، مذهبی-سیاسی، فرهنگی- ورزشی، جنگلداری، شیلات می‌باشد.

پس از استخراج اعتبارات هر یک از این بخش‌ها، با توجه به آنچه در سیستم حساب‌های ملی ۲۰۰۸ در رابطه با محاسبه ارزش افزوده هر یک از این بخش‌ها ارائه شده است، عمل می‌شود، از آنجا که ستانده بخش دولت - به علت دراختیار نبودن ارزش بازار خدمات دولتی - به صورت غیربازاری محاسبه می‌شود لذا در این بخش احتیاج به محاسبه جبران خدمات کارکنان، مصرف واسطه و مصرف سرمایه ثابت می‌باشد.

جبران خدمات کارکنان و مصرف واسطه بر اساس فصول اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و ساختار ارسالی از ۳۱ استان قابل دسترس می‌باشند. از آنجا که در دستگاه‌های دولتی مصرف سرمایه ثابت محاسبه و منظور نمی‌شود برای احتساب این قلم در هزینه‌های دولت از توصیه‌های ارائه شده در سیستم حساب‌های ملی بر اساس مدل‌های اقتصادی استفاده می‌شود.

مجموع جبران خدمات، مصرف واسطه و مصرف سرمایه ثابت، ستانده غیربازاری هر بخش را تشکیل می‌دهد که مجموع کلیه بخش‌ها ستانده دولت را شامل می‌شود. مابه‌التفاوت ستانده از مصرف واسطه، ارزش افزوده بخش دولت را تشکیل می‌دهد. پس از محاسبه‌ی ارزش افزوده بخش‌های مختلف دولت با استفاده از روش‌های مطرح شده حال برآیند تا به بررسی اطلاعات و آمار تولید شده در بخش دولت بپردازیم.

در جدول شماره (۱) ارزش افزوده تمامی زیر بخش‌های دولتی برای سال ۱۳۹۴ به قیمت ثابت ۱۳۹۰ قابل ملاحظه است.

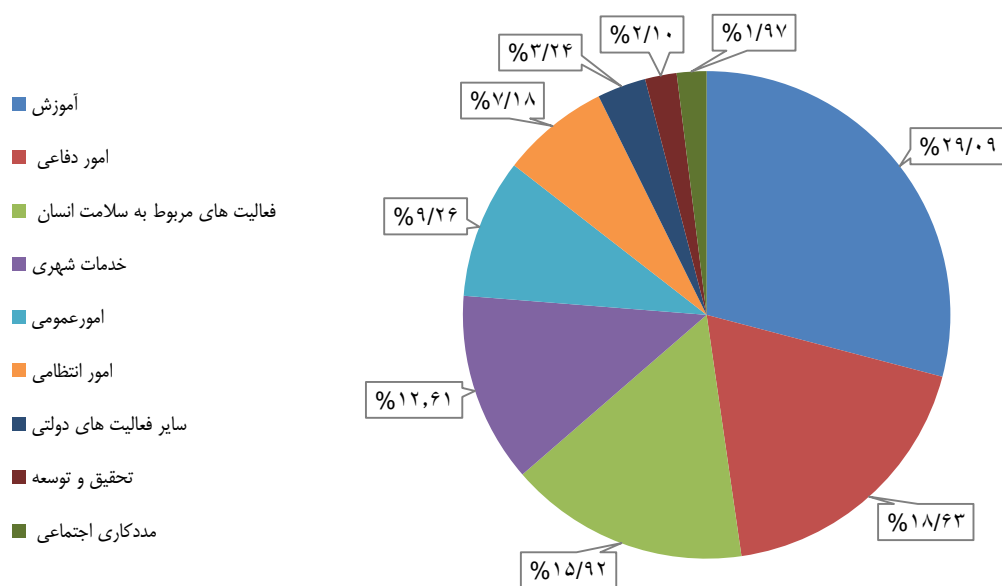
جدول شماره ۱: ارزش افزوده زیر بخش های دولتی سال ۱۳۹۴ (به قیمت ثابت ۱۳۹۰)

بخش های دولت	ارزش افزوده (میلیارد ریال)	سهم از ارزش افزوده (درصد)
تحقیق و توسعه	۱۳,۹۵۵	۲/۱۰
فعالیت های دامپزشکی	۱,۴۳۱	۰/۲۲
امور عمومی	۶۱,۶۲۸	۹/۲۶
خدمات شهری	۸۳,۹۳۱	۱۲/۶۱
امور دفاعی	۱۲۳,۹۵۹	۱۸/۶۳
امور انتظامی	۴۷,۷۹۶	۷/۱۸
تأمین اجتماعی اجباری	۹,۳۷۷	۱/۴۱
آموزش	۱۹۳,۵۶۳	۲۹/۰۹
فعالیت های مربوط به سلامت انسان	۱۰۵,۹۵۵	۱۵/۹۲
مددکاری اجتماعی	۱۳,۱۰۰	۱/۹۷
هنر، سرگرمی و تفریح	۶,۸۵۲	۱/۰۳
سازمان های مذهبی و سیاسی	۱,۲۰۴	۰/۱۸
ماهیه گیری و جنگلداری	۲,۶۹۲	۰/۴۰
جمع	۶۶۵,۴۴۱	۱۰۰

مأخذ: محاسبات حساب های ملی مرکز آمار ایران

با توجه به جدول ارائه شده در بالا مشخص است که بیشترین ارزش افزوده در بخش دولت در سال ۱۳۹۴ مربوط به بخش آموزش دولتی است، امور دفاعی و فعالیت های مربوط به سلامت انسان نیز بعد از آموزش دولتی دارای بیشترین سهم از ارزش افزوده بخش دولت هستند. جهت مشخص تر شدن سهم ارزش افزوده هر یک از زیربخش های دولتی در نمودار شماره (۱) سهم ارزش افزوده زیر بخش های دولتی ارائه می شود.

نمودار شماره ۱: سهم از ارزش افزوده زیر بخش‌های دولتی سال ۱۳۹۴ (به قیمت ثابت سال ۱۳۹۰)

مأخذ: محاسبات حساب‌های ملی مرکز آمار ایران

در این نمودار بخش‌های آموزش با ۲۹/۰۹ درصد، امور دفاعی با ۱۸/۶۳ درصد و فعالیت‌های مربوط به سلامت انسان با ۱۵/۹۲ درصد به ترتیب بیشترین سهم از ارزش افزوده بخش دولت و بخش‌های مددکاری اجتماعی با ۱/۹۷ درصد، تحقیق و توسعه با ۲/۱۰ درصد و سایر فعالیت‌های دولتی (شامل سازمان‌های مذهبی و سیاسی، فعالیت‌های دامپزشکی، شیلات و جنگلداری، هنر سرگرمی و تفریح، تامین اجتماعی اجباری) با ۳/۲۴ درصد، به ترتیب کمترین سهم‌ها را دارا هستند. بخش‌های خدمات شهری با ۱۲/۶۱ درصد، امور عمومی با ۹/۲۶ درصد و امور انتظامی با ۷/۱۸ درصد سایر زیر بخش‌های دولتی می‌باشند. مؤلفه‌ی مهم دیگری که در این بررسی می‌توان به آن اشاره کرد سهم ارزش افزوده بخش دولت از کل اقتصاد است؛ در جدول شماره ۲ (ارزش افزوده کل اقتصاد و ارزش افزوده کل دولت در سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۴ ارائه شده است.

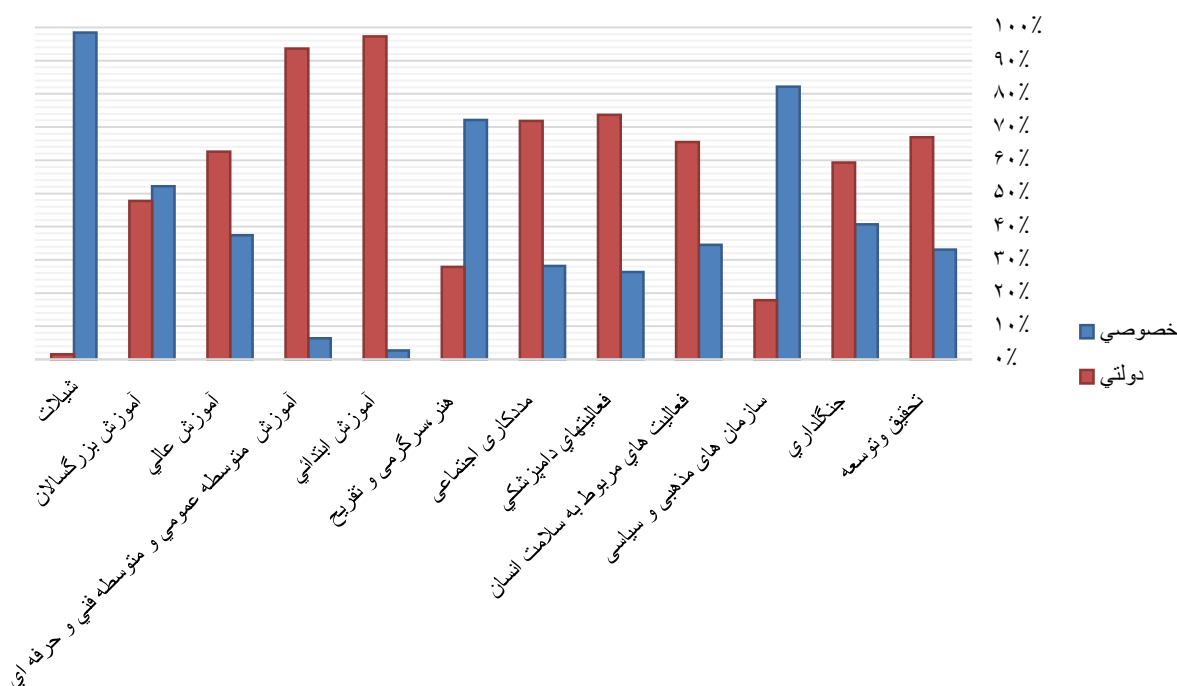
جدول شماره ۲: ارزش افزوده دولت و کل اقتصاد میلیارد ریال (به قیمت ثابت سال ۱۳۹۰)

سهم بخش دولت	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴
ارزش افزوده دولت	۶۳۹،۷۲۹	۶۳۲،۶۸۲	۶۴۵،۷۰۱	۶۶۵،۸۹۸	۶۶۵،۴۴۱
کل اقتصاد	۶،۶۶۱،۰۵۸	۶،۲۴۴،۳۱۲	۶،۲۳۲،۹۰۸	۶،۴۰۵،۵۴۰	۶،۴۱۰،۳۰۴
سهم از کل اقتصاد	۹/۴۵	۱۰/۱۳	۱۰/۳۶	۱۰/۴۰	۱۰/۳۸

مأخذ: محاسبات حساب‌های ملی مرکز آمار ایران

با توجه به جدول بالا سهم ارزش افزوده بخش دولت طی سری زمانی ۹۴-۱۳۹۰ در کل اقتصاد قابل مشاهده است. همانطور که مشخص است سهم ارزش افزوده بخش دولت از کل اقتصاد در سال ۱۳۹۴، ۱۰/۳۸ درصد می باشد. جهت بررسی بیشتر بخش های دولتی، با توجه به اینکه برخی از فعالیت ها علاوه بر بخش دولتی در بخش خصوصی نیز فعال هستند، مقایسه سهم دولتی و خصوصی این فعالیت ها حائز اهمیت است. در نمودار شماره (۲) مقایسه سهم بخش های دولتی و خصوصی برای سال ۱۳۹۴ قابل مشاهده است.

نمودار شماره ۲: سهم زیر بخش های دولتی و خصوصی در سال ۱۳۹۴

مأخذ: محاسبات حساب های ملی مرکز آمار ایران

با توجه به نمودار شماره (۲) بخش های آموزش ابتدایی با ۹۷/۳۰ درصد، آموزش متوسطه عمومی و متوسطه فنی و حرفه ای با ۹۳/۶۵ درصد و دامپزشکی با ۷۳/۶۷ درصد به ترتیب دارای بیشترین سهم دولتی و کمترین سهم خصوصی و بخش های شیلات با ۱/۵۹ درصد، سازمان های مذهبی و سیاسی با ۱۷/۸۲ درصد و هنر سرگرمی و تفریح با ۲۷/۹۲ درصد به ترتیب دارای کمترین سهم دولتی و بیشترین سهم خصوصی در سال ۱۳۹۴ می باشند.

در ادامه به بررسی ارزش افزوده استانی به تفکیک زیر بخش های دولتی به قیمت جاری سال ۱۳۹۴ می پردازیم. در جدول شماره (۳) ارزش افزوده بخش امور عمومی در ۳۱ استان کشور و سهم هر استان از ارزش افزوده این بخش در کل کشور مشخص شده است.

جدول شماره ۳: ارزش افزوده ۳۱ استان بخش امور عمومی سال ۱۳۹۴ (به قیمت جاری)

نام استان	ارزش افزوده (میلیارد ریال)	سهم از ارزش افزوده (درصد)
کل کشور	۱۲۱،۶۴۳	۱۰۰
آذربایجان شرقی	۱،۹۶۴	۱/۶۱
آذربایجان غربی	۲،۰۸۹	۱/۷۲
اردبیل	۱،۲۵۸	۱/۰۳
اصفهان	۱،۷۰۷	۱/۴۰
البرز	۹۳۴	-/۷۷
ایلام	۱،۰۶۴	-/۸۷
بوشهر	۱،۱۳۶	-/۹۳
تهران	۷۳،۲۲۷	۶۰/۲۰
چهارمحال و بختیاری	۸۵۳	-/۷۰
خراسان جنوبی	۱،۴۷۸	۱/۲۱
خراسان رضوی	۲،۴۹۵	۲/۰۵
خراسان شمالی	۱،۱۶۱	-/۹۵
خوزستان	۲،۲۹۶	۱/۸۹
زنجان	۱،۱۲۷	-/۹۳
سمنان	۱،۰۹۷	-/۹۰
سیستان و بلوچستان	۱،۹۶۶	۱/۶۲
فارس	۲،۵۷۲	۲/۱۱
قزوین	۱،۱۵۲	-/۹۵
قم	۹۲۸	-/۷۶
کردستان	۷۹۴	-/۶۵
کرمان	۱،۶۹۷	۱/۴۰
کرمانشاه	۲،۵۳۳	۲/۰۸
کهگیلویه و بویراحمد	۱،۲۷۹	۱/۰۵
گلستان	۱،۵۶۴	۱/۲۹
گیلان	۲،۰۵۴	۱/۶۹
لرستان	۱،۴۶۱	۱/۲۰
مازندران	۳،۰۴۰	۲/۵۰
مرکزی	۹۴۷	-/۷۸
هرمزگان	۱،۰۸۱	-/۸۹
همدان	۱،۲۷۱	۱/۰۴
یزد	۹۵۰	-/۷۸
فرمانطقه ای	۲،۴۶۷	۲/۰۳

مأخذ: محاسبات حساب‌های ملی مرکز آمار ایران

همانطور که در جدول آمده است استان تهران با ۶۰/۲۰ درصد بیشترین سهم از ارزش افزوده کل کشور در بخش امور عمومی و استان‌های مازندران، فارس و کرمانشاه در رده‌های بعدی قرار دارند و استان کردستان با ۰/۶۵ درصد کمترین سهم از ارزش افزوده این بخش در سال ۱۳۹۴ را به خود اختصاص داده است.

در جدول شماره (۴) ارزش افزوده بخش دفاعی در ۳۱ استان کشور و سهم هر استان از ارزش افزوده این بخش در کل کشور مشخص شده است.

جدول شماره ۴: ارزش افزوده ۳۱ استان بخش دفاعی سال ۱۳۹۴ (به قیمت جاری)

نام استان	ارزش افزوده (میلیارد ریال)	سهم از ارزش افزوده (درصد)
کل کشور	۲۰۱،۹۳۱	۱۰۰
آذربایجان شرقی	۸،۱۲۱	۴/۰۲
آذربایجان غربی	۱۱،۲۵۹	۵/۵۸
اردبیل	۱،۸۹۸	-/۹۴
اصفهان	۱۴،۵۷۰	۷/۲۲
البرز	۶،۲۱۷	۳/۰۸
ایلام	۱،۷۰۵	-/۸۴
بوشهر	۴،۶۷۸	۲/۳۲
تهران	۴۱،۱۹۷	۲۰/۴۰
چهارمحال و بختیاری	۷۹۳	-/۳۹
خراسان جنوبی	۲،۰۹۶	۱/۰۴
خراسان رضوی	۱۲،۱۵۸	۶/۰۲
خراسان شمالی	۱،۶۸۰	-/۸۳
خوزستان	۱۵،۹۱۰	۷/۸۸
زنجان	۱،۷۵۰	-/۸۷
سمنان	۳،۲۵۱	۱/۶۱
سیستان و بلوچستان	۵،۷۷۷	۲/۸۶
فارس	۱۲،۴۷۶	۶/۱۸
قزوین	۱،۹۶۶	-/۹۷
قم	۲،۰۲۹	۱/۰۰
کردستان	۴،۸۷۷	۲/۴۲
کرمان	۷،۰۶۰	۳/۵۰
کرمانشاه	۱۰،۸۱۳	۵/۳۵
کهگیلویه و بویراحمد	۱،۰۵۴	-/۵۲
گلستان	۴،۲۳۳	۲/۱۰
گیلان	۳،۸۸۴	۱/۹۲
لرستان	۴،۶۰۱	۲/۲۸
مازندران	۴،۰۹۶	۲/۰۳
مرکزی	۲،۰۹۸	۱/۰۴
هرمزگان	۴،۰۴۵	۲/۰۰
همدان	۳،۷۴۸	۱/۸۶
یزد	۱،۸۹۳	-/۹۴

مأخذ: محاسبات حساب‌های ملی مرکز آمار ایران

با توجه به جدول بالا استان‌های تهران، خوزستان، اصفهان و فارس به ترتیب بیشترین سهم و استان‌های چهارمحال و بختیاری، کهگیلویه و بویراحمد، خراسان شمالی و ایلام به ترتیب کمترین سهم از ارزش افزوده بخش دفاعی را در سال ۱۳۹۴ دارا هستند.

در جدول شماره (۵) ارزش افزوده بخش انتظامی در ۳۱ استان کشور و سهم هر استان از ارزش افزوده این بخش در کل کشور مشخص شده است.

جدول شماره ۵: ارزش افزوده ۳۱ استان بخش انتظامی سال ۱۳۹۴ (به قیمت جاری)

نام استان	ارزش افزوده (میلیارد ریال)	سهم از ارزش افزوده (درصد)
کل کشور	۸۷,۰۰۶	۱۰۰
آذربایجان شرقی	۳,۹۰۲	۴/۴۸
آذربایجان غربی	۵,۵۸۵	۶/۴۲
اردبیل	۱,۳۶۰	۱/۵۶
اصفهان	۳,۹۳۵	۴/۵۲
البرز	۱,۸۱۹	۲/۰۹
ایلام	۱,۰۲۰	۱/۱۷
بوشهر	۱,۷۹۶	۲/۰۶
تهران	۱۴,۳۹۴	۱۶/۵۴
چهارمحال و بختیاری	۶۰۱	۰/۶۹
خراسان جنوبی	۱,۲۳۸	۱/۴۲
خراسان رضوی	۷,۲۹۳	۸/۳۸
خراسان شمالی	۹۸۶	۱/۱۳
خوزستان	۳,۹۲۴	۴/۵۱
زنجان	۱,۰۸۱	۱/۲۴
سمنان	۶۷۷	۰/۷۸
سیستان و بلوچستان	۲,۹۵۳	۳/۳۹
فارس	۳,۵۴۶	۴/۰۸
قزوین	۱,۲۵۰	۱/۴۴
قم	۵۲۳	۰/۶۰
کردستان	۲,۳۸۹	۲/۷۵
کرمان	۲,۸۲۵	۳/۲۵
کرمانشاه	۴,۹۱۸	۵/۶۵
کهگیلویه و بویراحمد	۸۲۶	۰/۹۵
گلستان	۲,۳۱۵	۲/۶۶
گیلان	۳,۴۴۰	۳/۹۵
لرستان	۲,۵۲۱	۲/۹۰
مازندران	۳,۴۰۹	۳/۹۲
مرکزی	۱,۷۲۷	۱/۹۸
هرمزگان	۱,۳۹۳	۱/۶۰
همدان	۲,۲۳۰	۲/۵۶
یزد	۱,۱۳۱	۱/۳۰

مأخذ: محاسبات حساب‌های ملی مرکز آمار ایران

همانطور که در جدول بالا مشخص شده است استان‌های تهران، خراسان رضوی، آذربایجان غربی و کرمانشاه به ترتیب بیشترین سهم و استان‌های قم، چهارمحال و بختیاری، سمنان و کهگیلویه و بویراحمد به ترتیب کمترین سهم از ارزش افزوده در بخش انتظامی را دارا هستند.

در جدول شماره (۶) ارزش افزوده بخش هنر، سرگرمی و تفریح در ۳۱ استان کشور و سهم هر استان از ارزش افزوده این بخش در کل کشور مشخص شده است.

جدول شماره ۶: ارزش افزوده ۳۱ استان بخش هنر، سرگرمی و تفریح سال ۱۳۹۴ (به قیمت جاری)

نام استان	ارزش افزوده (میلیارد ریال)	سهم از ارزش افزوده (درصد)
کل کشور	۱۸,۰۹۱	۱۰۰
آذربایجان شرقی	۴۳۲	۲/۳۹
آذربایجان غربی	۳۰۹	۱/۷۱
اردبیل	۲۵۲	۱/۳۹
اصفهان	۸۷۷	۴/۸۵
البرز	۶۷۲	۳/۷۲
ایلام	۴۸	-/۲۶
بوشهر	۱۰۴	-/۵۸
تهران	۷,۳۷۷	۴۰/۷۸
چهارمحال و بختیاری	۷۲	-/۴۰
خراسان جنوبی	۷۷	-/۴۲
خراسان رضوی	۲,۸۱۳	۱۵/۵۵
خراسان شمالی	۵۳	-/۲۹
خوزستان	۷۰۱	۳/۸۸
زنجان	۱۰۶	-/۵۹
سمنان	۱۵۴	-/۸۵
سیستان و بلوچستان	۷۱	-/۳۹
فارس	۶۵۷	۳/۶۳
قزوین	۱۲۴	-/۶۹
قم	۱۸۰	۱/۰۰
کردستان	۱۷۶	-/۹۷
کرمان	۲۷۶	۱/۵۳
کرمانشاه	۲۱۷	۱/۲۰
کهگیلویه و بویراحمد	۸۲	-/۴۶
گلستان	۱۶۷	-/۹۲
گیلان	۳۴۶	۱/۹۱
لرستان	۲۳۸	۱/۳۱
مازندران	۷۳۳	۴/۰۵
مرکزی	۱۵۷	-/۸۷
هرمزگان	۳۸۶	۲/۱۳
همدان	۹۲	-/۵۱
یزد	۱۴۱	-/۷۸

مأخذ: محاسبات حساب‌های ملی مرکز آمار ایران

با توجه به جدول بالا استان‌های تهران، خراسان رضوی، اصفهان و مازندران به ترتیب بیشترین سهم و استان‌های ایلام، خراسان شمالی، سیستان و بلوچستان و چهارمحال بختیاری به ترتیب کمترین سهم از ارزش افزوده در بخش هنر، سرگرمی و تفریح را شامل می‌شوند.

در جدول شماره (۷) ارزش افزوده بخش دامپزشکی در ۳۱ استان کشور و سهم هر استان از ارزش افزوده این بخش در کل کشور مشخص شده است.

جدول شماره ۷: ارزش افزوده ۳۱ استان بخش دامپزشکی سال ۱۳۹۴ (به قیمت جاری)

نام استان	ارزش افزوده (میلیارد ریال)	سهم از ارزش افزوده (درصد)
کل کشور	۲,۷۹۹	۱۰۰
آذربایجان شرقی	۱۴۶	۵/۲۳
آذربایجان غربی	۱۴۷	۵/۲۵
اردبیل	۶۴	۲/۲۸
اصفهان	۱۴۹	۵/۳۴
البرز	۴۶	۱/۶۶
ایلام	۶۱	۲/۱۹
بوشهر	۶۰	۲/۱۶
تهران	۱۵۷	۵/۶۰
چهارمحال و بختیاری	۷۲	۲/۵۷
خراسان جنوبی	۵۱	۱/۸۳
خراسان رضوی	۱۸۸	۶/۷۱
خراسان شمالی	۶۰	۲/۱۶
خوزستان	۱۵۲	۵/۴۵
زنجان	۴۴	۱/۵۹
سمنان	۶۶	۲/۳۷
سیستان و بلوچستان	۷۶	۲/۷۰
فارس	۱۷۳	۶/۱۹
قزوین	۵۶	۱/۹۸
قم	۵۴	۱/۹۳
کردستان	۶۶	۲/۳۴
کرمان	۱۰۶	۳/۷۹
کرمانشاه	۸۴	۳/۰۰
کهگیلویه و بویراحمد	۶۸	۲/۴۲
گلستان	۸۹	۳/۱۹
گیلان	۹۴	۳/۳۷
لرستان	۷۲	۲/۵۷
مازندران	۱۴۶	۵/۲۱
مرکزی	۷۹	۲/۸۳
هرمزگان	۵۲	۱/۸۵
همدان	۷۳	۲/۶۱
یزد	۴۶	۱/۶۳

مأخذ: محاسبات حساب‌های ملی مرکز آمار ایران

همانطور که در جدول بالا مشخص شده است استان خراسان رضوی بیشترین سهم از ارزش افزوده کل کشور را در این بخش به خود اختصاص داده است و استان‌های فارس، تهران و خوزستان در رده‌های بعدی قرار دارند. استان‌های زنجان، یزد، البرز، خراسان جنوبی به ترتیب کمترین سهم از ارزش افزوده در بخش دامپزشکی را دارا هستند.

در جدول شماره (۸) ارزش افزوده بخش مددکاری در ۳۱ استان کشور و سهم هر استان از ارزش افزوده این بخش در کل کشور مشخص شده است.

جدول شماره ۸: ارزش افزوده ۳۱ استان بخش مددکاری سال ۱۳۹۴ (به قیمت جاری)

نام استان	ارزش افزوده (میلیارد ریال)	سهم از ارزش افزوده (درصد)
کل کشور	۲۶,۸۷۰	۱۰۰
آذربایجان شرقی	۹۱۱	۳/۳۹
آذربایجان غربی	۶۹۵	۲/۵۹
اردبیل	۲۹۵	۱/۱۰
اصفهان	۱,۷۵۵	۶/۵۳
البرز	۶۵۹	۲/۴۵
ایلام	۶۶۹	۲/۴۹
بوشهر	۴۰۰	۱/۴۹
تهران	۷,۷۸۶	۲۸/۹۸
چهارمحال و بختیاری	۵۶۵	۲/۱۰
خراسان جنوبی	۳۸۴	۱/۴۳
خراسان رضوی	۱,۶۶۵	۶/۲۰
خراسان شمالی	۲۷۷	۱/۰۳
خوزستان	۹۸۰	۳/۶۵
زنجان	۲۶۵	۰/۹۹
سمنان	۳۳۴	۱/۲۰
سیستان و بلوچستان	۵۸۰	۲/۱۶
فارس	۸۳۱	۳/۰۹
قزوین	۲۵۸	۰/۹۶
قم	۲۰۹	۰/۷۸
کردستان	۵۵۶	۲/۰۷
کرمان	۸۲۹	۳/۰۹
کرمانشاه	۶۰۵	۲/۲۵
کهگیلویه و بویراحمد	۶۵۴	۲/۴۳
گلستان	۳۶۳	۱/۳۵
گیلان	۹۶۸	۳/۶۰
لرستان	۶۶۰	۲/۴۶
مازندران	۱,۰۴۶	۳/۸۹
مرکزی	۴۵۹	۱/۷۱
هرمزگان	۳۶۹	۱/۳۷
همدان	۴۳۹	۱/۶۴
یزد	۴۱۴	۱/۵۴

مأخذ: محاسبات حساب‌های ملی مرکز آمار ایران

با توجه به جدول بالا استان‌های تهران، اصفهان، خراسان رضوی و مازندران به ترتیب بیشترین سهم و استان‌های قم، قزوین، زنجان و خراسان شمالی به ترتیب کمترین سهم از ارزش افزوده در بخش مددکاری را دارا هستند.

در جدول شماره (۹) ارزش افزوده بخش تامین اجتماعی اجباری در ۳۱ استان کشور و سهم هر استان از ارزش افزوده این بخش در کل کشور مشخص شده است.

جدول شماره ۹: ارزش افزوده ۳۱ استان بخش تامین اجتماعی اجباری سال ۱۳۹۴ (به قیمت جاری)

نام استان	ارزش افزوده (میلیارد ریال)	سهم از ارزش افزوده (درصد)
کل کشور	۲۹,۹۸۲	۱۰۰
آذربایجان شرقی	۱۰,۰۱۶	۳/۳۹
آذربایجان غربی	۶۰۰	۲/۰۰
اردبیل	۳۱۳	۱/۰۴
اصفهان	۱,۸۷۵	۶/۲۵
البرز	۶۶۵	۲/۲۲
ایلام	۲۱۳	۰/۷۱
بوشهر	۹۷۰	۳/۲۳
تهران	۷,۴۷۵	۲۴/۹۳
چهارمحال و بختیاری	۲۹۴	۰/۹۸
خراسان جنوبی	۱۷۶	۰/۵۹
خراسان رضوی	۱,۴۷۶	۴/۹۲
خراسان شمالی	۱۸۵	۰/۶۲
خوزستان	۴,۶۷۶	۱۵/۶۰
زنجان	۲۶۷	۰/۸۹
سمنان	۳۱۴	۱/۰۵
سیستان و بلوچستان	۴۳۶	۱/۴۶
فارس	۱,۵۵۶	۵/۱۹
قزوین	۳۴۱	۱/۱۴
قم	۲۷۹	۰/۹۳
کردستان	۳۳۴	۱/۱۱
کرمان	۷۳۳	۲/۴۴
کرمانشاه	۵۹۲	۱/۹۷
کهگیلویه و بویراحمد	۵۳۴	۱/۷۸
گلستان	۳۸۹	۱/۳۰
گیلان	۸۲۸	۲/۷۶
لرستان	۴۳۹	۱/۴۶
مازندران	۹۸۸	۳/۳۰
مرکزی	۵۹۲	۱/۹۷
هرمزگان	۵۴۱	۱/۸۱
همدان	۴۴۰	۱/۴۷
یزد	۴۴۷	۱/۴۹

مأخذ: محاسبات حساب‌های ملی مرکز آمار ایران

همانطور که در جدول بالا مشخص است استان‌های تهران، خوزستان، اصفهان و فارس به ترتیب بیشترین سهم و استان‌های خراسان جنوبی، خراسان شمالی، ایلام و زنجان به ترتیب کمترین سهم از ارزش افزوده در بخش تامین اجتماعی اجباری را شامل می‌شوند.

در جدول شماره (۱۰) ارزش افزوده بخش شیلات در ۳۱ استان کشور و سهم هر استان از ارزش افزوده این بخش در کل کشور مشخص شده است.

جدول شماره ۱۰: ارزش افزوده ۳۱ استان بخش شیلات سال ۱۳۹۴ (به قیمت جاری)

نام استان	ارزش افزوده (میلیارد ریال)	سهم از ارزش افزوده (درصد)
کل کشور	۱,۰۹۲	۱۰۰
آذربایجان شرقی	۶	۰/۵۷
آذربایجان غربی	۲۲	۲/۰۳
اردبیل	۸	۰/۶۹
اصفهان	۲۱	۱/۸۸
البرز	۸	۰/۶۹
ایلام	۵	۰/۴۴
بوشهر	۸۷	۷/۹۲
تهران	۴۰	۳/۶۸
چهارمحال و بختیاری	۱۸	۱/۶۷
خراسان جنوبی	۲	۰/۱۴
خراسان رضوی	۱۰	۰/۸۷
خراسان شمالی	۲	۰/۱۴
خوزستان	۱۱۵	۱۰/۵۰
زنجان	۱۷	۱/۵۴
سمنان	۱	۰/۱۲
سیستان و بلوچستان	۲۳۲	۲۱/۲۵
فارس	۱۸	۱/۶۵
قزوین	۱۰	۰/۹۲
قم	۲	۰/۲۰
کردستان	۹	۰/۸۶
کرمان	۵	۰/۴۲
کرمانشاه	۱۹	۱/۷۱
کهگیلویه و بویراحمد	۲۰	۱/۸۴
گلستان	۱۵	۱/۴۱
گیلان	۷۱	۶/۴۷
لرستان	۳۰	۲/۷۳
مازندران	۷۹	۷/۲۷
مرکزی	۷	۰/۶۱
هرمزگان	۲۰۳	۱۸/۵۸
همدان	۱۱	۱/۰۵
یزد	۲	۰/۱۴

مأخذ: محاسبات حساب‌های ملی مرکز آمار ایران

با توجه به جدول بالا استان‌های سیستان و بلوچستان، هرمزگان، خوزستان و بوشهر به ترتیب بیشترین سهم و استان‌های سمنان، یزد، خراسان شمالی و خراسان جنوبی به ترتیب کمترین سهم از ارزش افزوده در بخش شیلات را دارا هستند.

در جدول شماره (۱۱) ارزش افزوده بخش آموزش ابتدایی در ۳۱ استان کشور و سهم هر استان از ارزش افزوده این بخش در کل کشور مشخص شده است.

جدول شماره ۱۱: ارزش افزوده ۳۱ استان بخش آموزش ابتدایی سال ۱۳۹۴ (به قیمت جاری)

نام استان	ارزش افزوده (میلیارد ریال)	سهم از ارزش افزوده (درصد)
کل کشور	۱۱۱،۷۱۰	۱۰۰
آذربایجان شرقی	۴،۸۵۳	۴/۳۴
آذربایجان غربی	۴،۷۷۱	۴/۳۷
اردبیل	۲،۳۹۸	۲/۰۶
اصفهان	۶،۱۳۳	۵/۴۹
البرز	۲،۱۰۱	۱/۸۸
ایلام	۱،۴۳۶	۱/۳۹
بوشهر	۱،۸۰۳	۱/۶۱
تهران	۱۲،۸۱۵	۱۱/۴۷
چهارمحال و بختیاری	۱،۱۹۱	۱/۰۷
خراسان جنوبی	۲،۰۹۸	۱/۸۸
خراسان رضوی	۹،۳۳۳	۸/۳۵
خراسان شمالی	۱،۵۰۷	۱/۳۵
خوزستان	۶،۶۶۰	۵/۹۶
زنجان	۱،۷۴۸	۱/۵۶
سمنان	۹۵۳	۰/۸۵
سیستان و بلوچستان	۴،۴۱۶	۳/۹۵
فارس	۷،۶۲۶	۶/۸۳
قزوین	۱،۹۰۶	۱/۷۱
قم	۱،۷۴۴	۱/۵۶
کردستان	۲،۷۸۸	۲/۵۰
کرمان	۴،۸۸۶	۴/۳۷
کرمانشاه	۳،۰۹۱	۲/۷۷
کهگیلویه و بویراحمد	۱،۶۸۸	۱/۵۱
گلستان	۳،۱۵۰	۲/۸۲
گیلان	۳،۴۲۲	۳/۰۶
لرستان	۳،۲۴۸	۲/۹۱
مازندران	۴،۲۶۷	۳/۸۲
مرکزی	۱،۸۲۷	۱/۶۴
هرمزگان	۲،۸۳۷	۲/۵۴
همدان	۲،۷۰۱	۲/۴۲
یزد	۲،۴۲۶	۲/۱۷

مأخذ: محاسبات حساب‌های ملی مرکز آمار ایران

همانطور که در جدول بالا آمده است استان‌های تهران، خراسان رضوی، فارس و خوزستان به ترتیب بیشترین سهم و استان‌های سمنان، چهارمحال بختیاری، ایلام و خراسان شمالی به ترتیب کمترین سهم از ارزش افزوده در بخش آموزش ابتدایی را دارا هستند.

در جدول شماره (۱۲) ارزش افزوده بخش آموزش متوسطه در ۳۱ استان کشور و سهم هر استان از ارزش افزوده این بخش در کل کشور مشخص شده است.

جدول شماره ۱۲: ارزش افزوده ۳۱ استان بخش آموزش متوسطه سال ۱۳۹۴ (به قیمت جاری)

نام استان	ارزش افزوده (میلیارد ریال)	سهم از ارزش افزوده (درصد)
کل کشور	۱۵۱،۱۹۳	۱۰۰
آذربایجان شرقی	۶،۸۷۲	۴/۵۵
آذربایجان غربی	۵،۶۸۶	۳/۷۶
اردبیل	۳،۲۳۶	۲/۱۴
اصفهان	۹،۷۰۵	۶/۴۲
البرز	۳،۱۹۰	۲/۱۱
ایلام	۱،۹۶۶	۱/۳۰
بوشهر	۲،۵۲۲	۱/۶۷
تهران	۱۲،۶۷۵	۸/۳۸
چهارمحال و بختیاری	۲،۴۱۵	۱/۶۰
خراسان جنوبی	۲،۰۶۲	۱/۳۶
خراسان رضوی	۱۲،۲۷۴	۸/۱۲
خراسان شمالی	۲،۱۶۶	۱/۴۳
خوزستان	۹،۶۰۴	۶/۳۵
زنجان	۲،۵۸۲	۱/۷۱
سمنان	۱،۱۱۴	۰/۷۴
سیستان و بلوچستان	۶،۲۲۲	۴/۱۱
فارس	۱۰،۰۲۴	۶/۶۳
قزوین	۲،۳۵۲	۱/۵۶
قم	۲،۵۱۴	۱/۶۶
کردستان	۴،۴۱۹	۲/۹۲
کرمان	۷،۵۶۲	۵/۰۰
کرمانشاه	۴،۷۶۳	۳/۱۵
کهگیلویه و بویراحمد	۲،۴۱۵	۱/۶۰
گلستان	۳،۱۵۱	۲/۰۸
گیلان	۵،۱۳۷	۳/۴۰
لرستان	۴،۶۰۳	۳/۰۴
مازندران	۷،۳۵۶	۴/۸۷
مرکزی	۲،۶۸۵	۱/۷۸
هرمزگان	۴،۲۱۱	۲/۷۹
همدان	۳،۵۱۹	۲/۳۳
یزد	۲،۱۹۳	۱/۴۵

مأخذ: محاسبات حساب‌های ملی مرکز آمار ایران

با توجه به جدول بالا استان‌های تهران، خراسان رضوی، فارس و اصفهان به ترتیب بیشترین سهم و استان‌های سمنان، ایلام، خراسان جنوبی و خراسان شمالی به ترتیب کمترین سهم از ارزش افزوده کل کشور در بخش آموزش متوسطه را دارا هستند.

در جدول شماره (۱۳) ارزش افزوده بخش آموزش بزرگسالان در ۳۱ استان کشور و سهم هر استان از ارزش افزوده این بخش در کل کشور مشخص شده است.

جدول شماره ۱۳: ارزش افزوده ۳۱ استان بخش آموزش بزرگسالان سال ۱۳۹۴ (به قیمت جاری)

نام استان	ارزش افزوده (میلیارد ریال)	سهم از ارزش افزوده (درصد)
کل کشور	۷,۸۰۱	۱۰۰
آذربایجان شرقی	۲۳۹	۳/۰۶
آذربایجان غربی	۲۵۴	۳/۲۵
اردبیل	۱۳۷	۱/۷۶
اصفهان	۳۱۴	۴/۰۲
البرز	۵۳۱	۶/۸۱
ایلام	۱۳۷	۱/۷۶
بوشهر	۱۰۶	۱/۳۶
تهران	۱,۷۰۷	۲۱/۸۸
چهارمحال و بختیاری	۹۲	۱/۱۸
خراسان جنوبی	۱۱۰	۱/۴۱
خراسان رضوی	۴۱۶	۵/۳۴
خراسان شمالی	۸۸	۱/۱۳
خوزستان	۳۵۶	۴/۵۶
زنجان	۸۹	۱/۱۴
سمنان	۸۶	۱/۱۱
سیستان و بلوچستان	۲۵۸	۳/۳۰
فارس	۳۷۰	۴/۷۴
قزوین	۸۷	۱/۱۱
قم	۹۰	۱/۱۵
کردستان	۱۵۲	۱/۹۴
کرمان	۲۷۵	۳/۵۳
کرمانشاه	۱۶۵	۲/۱۱
کهگیلویه و بویراحمد	۱۵۴	۱/۹۷
گلستان	۱۴۷	۱/۸۹
گیلان	۲۴۰	۳/۰۸
لرستان	۲۰۶	۲/۶۴
مازندران	۱۸۷	۲/۴۰
مرکزی	۱۴۶	۱/۸۷
هرمزگان	۱۵۲	۱/۹۵
همدان	۱۴۳	۱/۸۳
یزد	۳۶۸	۴/۷۱

مأخذ: محاسبات حساب‌های ملی مرکز آمار ایران

همانطور که در جدول بالا مشخص است استان‌های تهران، البرز، خراسان رضوی و فارس به ترتیب بیشترین سهم و استان‌های سمنان، قزوین، خراسان شمالی و زنجان به ترتیب کمترین سهم از ارزش افزوده کل کشور در بخش آموزش بزرگسالان را دارا هستند.

در جدول شماره (۱۴) ارزش افزوده بخش آموزش عالی در ۳۱ استان کشور و سهم هر استان از ارزش افزوده این بخش در کل کشور مشخص شده است.

جدول شماره ۱۴: ارزش افزوده ۳۱ استان بخش آموزش عالی سال ۱۳۹۴ (به قیمت جاری)

نام استان	ارزش افزوده (میلیارد ریال)	سهم از ارزش افزوده (درصد)
کل کشور	۸۰،۷۹۸	۱۰۰
آذربایجان شرقی	۳،۴۶۶	۴/۲۹
آذربایجان غربی	۱،۸۱۲	۲/۲۴
اردبیل	۹۶۰	۱/۱۹
اصفهان	۴،۷۵۱	۵/۸۸
البرز	۲۹۵	-/۳۷
ایلام	۵۳۲	-/۶۶
بوشهر	۶۰۰	-/۷۴
تهران	۳۲،۹۴۴	۴۰/۷۷
چهارمحال و بختیاری	۷۱۲	-/۸۸
خراسان جنوبی	۷۸۰	-/۹۷
خراسان رضوی	۳،۲۱۱	۳/۹۷
خراسان شمالی	۳۹۲	-/۴۹
خوزستان	۲،۸۷۵	۳/۵۶
زنجان	۱،۰۰۲	۱/۲۴
سمنان	۱،۹۳۲	۲/۳۹
سیستان و بلوچستان	۲،۴۲۵	۳/۰۰
فارس	۳،۶۶۹	۴/۵۴
قزوین	۱،۱۰۷	۱/۳۷
قم	۸۱۸	۱/۰۱
کردستان	۹۱۹	۱/۱۴
کرمان	۲،۴۰۱	۲/۹۷
کرمانشاه	۱،۴۳۲	۱/۷۷
کهگیلویه و بویراحمد	۷۰۹	-/۸۸
گلستان	۸۲۱	۱/۰۲
گیلان	۱،۷۳۶	۲/۱۵
لرستان	۱،۰۷۴	۱/۳۳
مازندران	۲،۴۲۱	۳/۰۰
مرکزی	۹۵۴	۱/۱۸
هرمزگان	۷۳۶	-/۹۱
همدان	۱،۸۰۳	۲/۲۳
یزد	۱،۵۰۸	۱/۸۷

مأخذ: محاسبات حساب‌های ملی مرکز آمار ایران

با توجه به جدول بالا استان‌های تهران، اصفهان، فارس و آذربایجان شرقی به ترتیب بیشترین سهم و استان‌های البرز، خراسان شمالی، ایلام و بوشهر به ترتیب کمترین سهم از ارزش افزوده کل کشور در بخش آموزش عالی را دارا هستند.

در جدول شماره (۱۵) ارزش افزوده بخش جنگلداری در ۳۱ استان کشور و سهم هر استان از ارزش افزوده این بخش در کل کشور مشخص شده است.

جدول شماره ۱۵: ارزش افزوده ۳۱ استان بخش جنگلداری سال ۱۳۹۴ (به قیمت جاری)

نام استان	ارزش افزوده (میلیارد ریال)	سهم از ارزش افزوده (درصد)
کل کشور	۵,۹۹۵	۱۰۰
آذربایجان شرقی	۱۳۴	۲/۳۴
آذربایجان غربی	۲۰۸	۳/۴۶
اردبیل	۶۸	۱/۱۳
اصفهان	۱۴۷	۲/۴۵
البرز	۳۲	۰/۵۴
ایلام	۱۴۱	۲/۳۵
بوشهر	۱۳۱	۲/۱۹
تهران	۶۵	۱/۰۸
چهارمحال و بختیاری	۱۰۵	۱/۷۶
خراسان جنوبی	۵۴	۰/۹۰
خراسان رضوی	۲۶۳	۴/۳۸
خراسان شمالی	۵۸	۰/۹۶
خوزستان	۲۰۵	۳/۴۱
زنجان	۵۲	۰/۸۷
سمنان	۱۰۳	۱/۷۲
سیستان و بلوچستان	۲۷۱	۴/۵۱
فارس	۳۳۷	۵/۶۲
قزوین	۴۱	۰/۶۹
قم	۴۳	۰/۷۱
کردستان	۱۲۱	۲/۰۲
کرمان	۲۹۵	۴/۹۲
کرمانشاه	۲۳۳	۳/۸۹
کهگیلویه و بویراحمد	۲۳۴	۳/۹۰
گلستان	۲۲۷	۳/۷۹
گیلان	۴۴۸	۷/۴۷
لرستان	۲۵۶	۴/۲۸
مازندران	۱,۳۳۹	۲۲/۱۸
مرکزی	۵۱	۰/۸۶
هرمزگان	۲۰۷	۳/۴۵
همدان	۶۷	۱/۱۲
یزد	۶۹	۱/۱۵

مأخذ: محاسبات حساب‌های ملی مرکز آمار ایران

همانطور که در جدول بالا آمده است استان‌های مازندران، گیلان، فارس و کرمان به ترتیب بیشترین سهم و استان‌های البرز، قزوین، قم و مرکزی به ترتیب کمترین سهم از ارزش افزوده کل کشور در بخش جنگل را دارا هستند.

در جدول شماره (۱۶) ارزش افزوده بخش مذهبی سیاسی در ۳۱ استان کشور و سهم هراستان از ارزش افزوده این بخش در کل کشور مشخص شده است.

جدول شماره ۱۶: ارزش افزوده ۳۱ استان بخش مذهبی سیاسی سال ۱۳۹۴ (به قیمت جاری)

نام استان	ارزش افزوده (میلیارد ریال)	سهم از ارزش افزوده (درصد)
کل کشور	۹,۲۱۹	۱۰۰
آذربایجان شرقی	۵۱۰	۵/۵۳
آذربایجان غربی	۲۸۹	۳/۱۴
اردبیل	۱۲۹	۱/۳۹
اصفهان	۴۴۲	۴/۸۰
البرز	۲۲۲	۲/۴۱
ایلام	۹۳	۱/۰۱
بوشهر	۱۶۲	۱/۷۵
تهران	۵۲۲	۵/۶۶
چهارمحال و بختیاری	۱۵۸	۱/۷۲
خراسان جنوبی	۹۷	۱/۰۵
خراسان رضوی	۱,۲۲۹	۱۳/۳۳
خراسان شمالی	۱۵۶	۱/۶۹
خوزستان	۲۰۹	۲/۲۶
زنجان	۲۵۵	۲/۷۷
سمنان	۱۵۲	۱/۶۵
سیستان و بلوچستان	۲۰۰	۲/۱۶
فارس	۴۸۱	۵/۲۲
قزوین	۱۵۲	۱/۶۵
قم	۱,۴۰۱	۱۵/۱۹
کردستان	۲۰۹	۲/۲۷
کرمان	۳۹۰	۳/۱۵
کرمانشاه	۱۶۱	۱/۷۵
کهگیلویه و بویراحمد	۱۰۲	۱/۱۱
گلستان	۱۸۵	۲/۰۱
گیلان	۱۹۸	۲/۱۵
لرستان	۱۵۴	۱/۶۷
مازندران	۴۴۷	۴/۸۴
مرکزی	۲۱۴	۲/۳۲
هرمزگان	۱۰۸	۱/۱۷
همدان	۱۷۳	۱/۸۷
یزد	۱۲۰	۱/۳۰

مأخذ: محاسبات حساب‌های ملی مرکز آمار ایران

با توجه به جدول بالا استان‌های قم، خراسان رضوی، تهران و آذربایجان شرقی به ترتیب بیشترین سهم و استان‌های ایلام خراسان جنوبی، کهگیلویه و بویراحمد و هرمزگان به ترتیب کمترین سهم از ارزش افزوده کل کشور در بخش مذهبی سیاسی را دارا هستند.

در جدول شماره (۱۷) ارزش افزوده بخش تحقیق و توسعه در ۳۱ استان کشور و سهم هر یک از ارزش افزوده کل کشور مشخص شده است.

جدول شماره ۱۷: ارزش افزوده ۳۱ استان بخش تحقیق و توسعه سال ۱۳۹۴ (به قیمت جاری)

نام استان	ارزش افزوده (میلیارد ریال)	سهم از ارزش افزوده (درصد)
کل کشور	۳۰،۱۰۲	۱۰۰
آذربایجان شرقی	۵۷۷	۱/۹۲
آذربایجان غربی	۱۷۴	-/۵۸
اردبیل	۶۲	-/۲۱
اصفهان	۱،۵۰۷	۵/۰۱
البرز	۴۱۳	۱/۳۷
ایلام	۳۹	-/۱۳
بوشهر	۱۰۹	-/۳۶
تهران	۲۲،۶۳۶	۷۵/۲۰
چهارمحال و بختیاری	۶۹	-/۲۳
خراسان جنوبی	۴۷	-/۱۶
خراسان رضوی	۴۲۹	۱/۴۲
خراسان شمالی	۳۰	-/۱۰
خوزستان	۷۱۷	۲/۳۸
زنجان	۱۲۴	-/۴۱
سمنان	۷۹	-/۲۶
سیستان و بلوچستان	۱۰۰	-/۳۳
فارس	۴۶۳	۱/۵۴
قزوین	۱۰۱	-/۳۴
قم	۵۸۷	۱/۹۵
کردستان	۷۱	-/۲۴
کرمان	۲۸۱	-/۹۳
کرمانشاه	۱۲۰	-/۴۰
کهگیلویه و بویراحمد	۴۰	-/۱۳
گلستان	۱۰۲	-/۳۴
گیلان	۱۶۲	-/۵۴
لرستان	۶۸	-/۲۲
مازندران	۳۱۹	۱/۰۶
مرکزی	۸۰	-/۲۷
هرمزگان	۹۰	-/۳۰
همدان	۱۲۱	-/۴۰
یزد	۳۸۶	۱/۲۸

مأخذ: محاسبات حساب‌های ملی مرکز آمار ایران

در جدول بالا مشخص است استان‌های تهران، اصفهان، خوزستان و قم به ترتیب بیشترین سهم و استان‌های خراسان شمالی، کهگیلویه و بویراحمد، ایلام و اردبیل به ترتیب کمترین سهم از ارزش افزوده کل کشور در بخش تحقیق و توسعه را دارا هستند.

در جدول شماره (۱۸) ارزش افزوده بخش بهداشت در ۳۱ استان کشور و سهم هر یک از ارزش افزوده کل کشور مشخص شده است.

جدول شماره ۱۸: ارزش افزوده ۳۱ استان بخش بهداشت سال ۱۳۹۴ (به قیمت جاری)

نام استان	ارزش افزوده (میلیارد ریال)	سهم از ارزش افزوده (درصد)
کل کشور	۲۵۹,۴۳۲	۱۰۰
آذربایجان شرقی	۱۱,۹۵۸	۴/۶۱
آذربایجان غربی	۸,۴۶۵	۳/۲۶
اردبیل	۳,۵۸۶	۱/۳۸
اصفهان	۱۷,۶۴۳	۶/۸۰
البرز	۵,۵۰۲	۲/۱۲
ایلام	۲,۲۵۷	۰/۸۷
بوشهر	۳,۷۰۴	۱/۴۳
تهران	۵۱,۸۰۸	۱۹/۹۷
چهارمحال و بختیاری	۳,۹۲۴	۱/۵۱
خراسان جنوبی	۲,۵۲۹	۰/۹۷
خراسان رضوی	۱۵,۱۵۰	۵/۸۴
خراسان شمالی	۲,۰۷۲	۰/۸۰
خوزستان	۱۴,۹۳۳	۵/۷۶
زنجان	۳,۹۶۹	۱/۵۳
سمنان	۲,۸۲۰	۱/۰۹
سیستان و بلوچستان	۶,۲۶۱	۲/۴۱
فارس	۱۷,۵۶۷	۶/۷۷
قزوین	۵,۵۱۴	۲/۱۳
قم	۲,۷۷۷	۱/۰۷
کردستان	۴,۴۳۱	۱/۷۱
کرمان	۹,۷۱۳	۳/۷۴
کرمانشاه	۶,۵۴۹	۲/۵۲
کهگیلویه و بویراحمد	۲,۵۸۱	۱/۰۰
گلستان	۵,۹۸۴	۲/۳۱
گیلان	۸,۵۲۲	۳/۲۹
لرستان	۵,۹۵۰	۲/۲۹
مازندران	۱۱,۹۳۳	۴/۶۰
مرکزی	۴,۵۷۲	۱/۷۶
هرمزگان	۵,۰۲۲	۱/۹۴
همدان	۶,۱۸۴	۲/۳۸
یزد	۵,۵۵۲	۲/۱۴

مأخذ: محاسبات حساب‌های ملی مرکز آمار ایران

در جدول بالا مشخص است که استان‌های تهران، اصفهان، فارس و خراسان رضوی به ترتیب بیشترین سهم و استان‌های خراسان شمالی، ایلام، خراسان جنوبی و کهگیلویه و بویراحمد به ترتیب کمترین سهم از ارزش افزوده کل کشور در بخش بهداشت را دارا هستند.

۳- نتیجه گیری

دولت عمومی به نهادهای غیر بازاری دولت اطلاق می‌شود به عبارت دیگر آن بخش از فعالیت‌های دولتی که هدف سوددهی در آنها مورد نظر نمی‌باشد.

ارزش افزوده دولت در سال ۱۳۹۴ مقدار ۶۶۵،۴۴۱ میلیارد ریال است که ۱۰/۳۸ درصد از محصول ناخالص داخلی بوده است.

با توجه به مرکزیت استان تهران و تمرکز وزارتخانه‌ها و سازمان‌های دولتی در آن، این استان در سال ۱۳۹۴ در دوازده بخش از جمله امور عمومی، دفاعی، انتظامی، فرهنگی- ورزشی، مددکاری، بهداشت، تأمین اجتماعی اجباری، آموزش ابتدایی، آموزش بزرگسالان، آموزش عالی، آموزش متوسطه، تحقیق و توسعه بیشترین سهم ارزش افزوده را دارد این در حالی است که در بخش دامپزشکی دولتی استان خراسان رضوی، بخش ماهیگیری استان سیستان و بلوچستان، بخش جنگل استان مازندران و بخش مذهبی استان قم بیشترین سهم را از ارزش افزوده در بخش دولتی دارند.

فهرست منابع

- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، کتاب قانون بودجه کل کشور
- سری زمانی نتایج حساب‌های ملی ۹۴-۱۳۹۰
- سیستم حساب‌های ملی ۲۰۰۸
- صورت‌های مالی سازمان تأمین اجتماعی، سازمان خدمات درمانی و صندوق بازنشستگی
- وزارت امور اقتصاد و دارائی، فایل اطلاعاتی سال‌های ۹۴-۱۳۹۰ اداره کل تمرکز و تلفیق حساب‌ها و روش‌های حسابداری